

Introduktion till Klassikercirkeln Tidlösa kvinnoöden november

Berta Funcke

av

Stella Kleve pseudonym för Matilda Malling

Under november ska vi diskutera kortromanen *Berta Funcke*, som kom ut 1886. Den kom mitt i en debatt om sedlighet i allmänhet och om kvinnors sedlighet i synnerhet. Det är en debatt som det idag krävs en hel del historisk inlevelse för att förstå. Hur kunde ens en antydning till att kvinnor kunde känna lust och sexuell längtan skapa en sådan upprördhet som vi undra idag. Men att det var så kan det vara bra att veta när man ger sig in i *Berta Funckes* fantastiska värld.

Det är en värld fylld av starka känslor och mondäna miljöer, av baler, skridskopartier och kurortsresor. Av eleganta konversationer, vackra kläder och flotta miljöer. Och överallt flockas männen kring den läckra fröken Funcke. Hon lider av något som kallas karltycke. Lider? Eller njuter?

Det är inte alldeles säkert vilket och det ska bli verkligt intressant att diskutera männens förhållande till *Berta Funcke*. Och hennes förhållande till männen. Vem är hon och hon vad vill hon? Och vad är det för farliga svaghetstillstånd som plötsligt kan drabba henne, trots att hon verkar ha en så genomtänkt strategi för hur hon ska handskas med dem som vill komma henne nära?

Sara Videbeck, i *Det går an*, som vi diskuterade i oktober, är en hjältinna som det är lätt att tycka om. Rättfram, självständig, påhittig och handlingskraftig. Ingen kan vara henne mera olik än denna Berta Funcke som inte ger några förtroenden och som tycks njuta av att hålla

männen på halster och leka med dem och deras känslor. En på många sätt provocerande ung dam.

Inte så konstigt kanske att den 22-åriga godsägardottern och nyblivna studenten Mathilda Kruse valde att skriva om henne under antaget namn, men intressant att hon trots allt valde en kvinnlig pseudonym. Som Stella Kleve skrev hon förutom *Berta Funcke* ytterligare en roman, också den med en kvinna i centrum. *Alice Brandt* kom ut 1888. Som Stella Kleve skrev hon också åtskilliga noveller och tidnings- och tidskriftsartiklar som kom att diskuteras en hel del i hennes samtid.

En av novellerna, *En pyrrrusseger*, publicerades i tidskriften Framåt 1886 och efter det fick den tidskriften se sig om efter nya ägare. Göteborgs kvinnoförening sa upp bekantskapen och Göteborgs kvinnliga diskussionsförening bildades och tog över tidskriften. 1880-talet är ett spännande decennium ur kvinnosynpunkt och *Berta Funcke* är utmärkt läsning för att komma den tiden, dess värld och värderingar närmare.

Jag tänkte att vi den här gången skulle pröva att ta några frågeställningar i taget under vår diskussionsmånad. Vi börjar med männen i Bertas värld. Vilka är de, vad står de för, vad gör de med henne? Välj en att skriva om! Eller gör en katalog! Katalogisera dem, kategorisera dem, dissekera dem! Är de inaktuella som typer eller finns de fortfarande? Det går nog inte att diskutera männen i romanen utan att också diskutera den tidens mansroller och dess kvinnoroller. Det historiska perspektivet är givande. Liksom förstås jämförelserna med vår egen samtid!

Immi Lundin

Använd introduktionen i din egen läsning eller din bokcirkel eller gå med i vår cirkel: [Berta Funcke – bokcirklar.se](https://www.bokcirklar.se). Cirkeln pågår under november 2015.